

Heusdens Dialect maand november

Bè allerheulige en allerziele mos der vrugger gen pechjoenkele, twoord war afgelêët van 't latèèn "Poriuncula". Ge most wèl op veurhand gen bichte en te communie gun, aners daan deetet niks aaf en hielp het nie. Zoe kos der nen "volle aflaat" verdiene volges de pastoer en e zielke uit het vagevuur bièn. Ge most daan ne de kerk gen en wa bièn. Wa zjust, da weet ich nemie. Daan mosder buite guen en terug de kerk inkome en gekost opnief beginne be tvolgende zielke teruit te bièn. Zoe kosder uren annestuk bezig zen en mer zielkes uit het vagevuur redde va smurges tot sjoves. De schooljung dij moste zelfs be de school meegun pechjoenkele en allemoal gelêêk binnen en buite gun en terwar gien onneruit komen oan. Tegewoordig hedder ter oog dij as ze heun apetant vulle van hè ne dwoa gen zonner rééë en allemaan opjage dwoadoor. Ze zije daan oog dadda ne pechjoenkelièr es en datter mot stoppe omda da allemaan énervéért.

Met Allerheiligen en Allerzielen moest ge vroeger gaan Pesjoenkelen, het woord was afgeleid van het latijn "Portiuncula" Ge moest wel vooraf gebiecht hebben en te communie gaan, anders dan deed het niets af en hielp het niet. Zo kon je een "Totien Quotiens-aflaat" verdienen volgens de pastoor en een zieltje uit het vagevuur bidden. Ge moest dan naar de kerk gaan en wat bidden. Wat juist dat weet ik niet meer. Dan moest je buiten gaan, terug de kerk inkomen en je kon opnieuw beginnen met het volgende zieltje er uit te bidden. Zo kon je uren aan een stuk bezig zijn en maar zieltjes uit het vagevuur redden van 's morgens tot 's avonds. De schoolkinderen die moesten zelfs met de school mee gaan pesjoenkelen en allemaal gelijk binnen en buiten gaan en er was geen onderuit komen aan. Op dit ogenblik heb je er ook die als ze zich vervelend voelen van hier naar daar gaan zonder reden en iedereen opjagen daardoor. Ze zeggen dan ook dat dat een pesjoenkelaar is en dat hij moet stoppen omdat dat iedereen vervelend maakt.

Vrugger zatte de minse be de kerseemes ne kersboem binne. Diè liete ze daan stun tot de wièk noa nievejoar, daan war het drijeuningen en daan mocht diè ierst aafgebroke wière. Doa warre der oog dij giene kersden kochte en erreges inne bos ne bosden gonke pikke, diè ha zoe wa langer spelle mer diè war iève schoen vond ich, zelf zaag ich diè egelek liever. Asse boswachter och doabè trapeerde daan wart wèl nen diere kersboem want daan hadder e precces an oer brok.

Vroeger zetten de mensen met Kerstmis een kerstboom binnen. Die lieten ze dan staan tot de week na nieuwjaar, dan was het driekoningen en dan mocht die pas afgebroken worden. Er waren er ook die geen kerstboom kochten en ergens in het bos een grove den gingen stelen, die had zo wat langere naalden maar die

was even mooi vond ik, zelf zag ik die eigenlijk liever. Als de boswachter u daarbij betrapte dan was het wel een dure kerstboom want dan kreeg je een proces-verbaal aan uw broek.

In dièn têt zeeën de minse oog nog dasse gonke selvester vieren as ze ginke doordoen be de nievejoar. Sint Silvestres war de petroenhelige van de leste daag van 't joar. Egelek es da tzelfde as "oudjaar vieren", 't ha toen allien nen anere naam.

In die tijd zei men ook nog dat men 'Silvester' ging vieren als men oudejaarsavond ging vieren. Sint Silvester was de patroonheilige van de laatste dag van het jaar. Eigenlijk is dat hetzelfde als oudjaar vieren. Het had in die tijd alleen een andere naam.